

ДІЛО

ВХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конте почт. шлям. 143.522.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 "
Піврічно 30-00 "
Річно 60-00 "
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-00 зол., Німеччині 7-00 зол.,
Швейцарії 8 фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-00 сол., Аустрії 7-00 сол.,
Зімба і зростає і зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Директор Іван Бабій застрілений.

ПАТ повідомляє:

В середу рано вбито у Львові сиритови-
чим стрілом у голову Івана Бабія, директора
державної гімназії з українською викладавкою
мовою. Дир. Бабій мешкав при вул. Петра
ч. 19а. Вбивства dokonano недалеко його по-
мешкання. Під час погоні поліція схопила
справника. В тім моменті справник стріляв собі
в голову з револьверу марки "Оргеш", який
найдено при нім. Тяжко раненого і непритом-
ного справника відвезли до шпиталю. При ньо-
му нашла поліція документ тождности на
прізвище Сивчука з Радекона. Прокуратор
і поліція веде слідство.

ПОДРОБИЦІ ВБИВСТВА.

Кілька хвилин по год. 7-й рано дир. Бабій
вийшов зпоза залізної брами на вулицю Петра
і Павла і пустився йти в напрямі вул. Липків-
ської до трамваю. В тій хвилині впали два ре-
вольверові стріли і дир. Бабій упав горілиць на
хідник. З ран голови потекла кров і на хіднику
поставилася велика калюжа крови. Молодий
справник з револьвером у руці почав утікати
вишче Петра і Павла в долину, а за ним по-
біг поліційний агент.

З агентом побігли за справником теж де-
які прохажі люди. Справник скрутив з вул.
Петра і Павла на вул. Павла, яка веде на вул.
Пекарську. На перехресті вул. Петра і Павла та
вул. Павла почав відстрілюватися. Поліційний
агент віддав теж декілька стріла, але пони хи-
била. На відгомін стріли вибіг портієр з кліні-
ки венеричних недуг при вул. Пекарській і хо-
тів справника схопити. Тоді він віддав кілька
стріла, у тому два до портієра, які хибали. Од-
ночасно з усіх боків почали збігатись люди, а
поліційний агент був уже на пятах справника.

І тоді він стріляв собі в голову та повалився на
землю. Справник є молодим хлопцем, у віці 18
до 20 років, убраний біло і на перший погляд
нигдаль на робітника. Рятункова картка від-
везла його до шпиталю, де відбулася негайно
операція.

ДОХОДЖЕННЯ ПРОКУРАТОРА І ПОЛІЦІЇ.

На місце злочину при вул. Петра і Павла
приїхали представники поліції, а саме: ком. То-
ронський, заступник керманіча слідчого виді-
лу ком. Тарнавський та ком. Бартузель, Зенгер
і Фурман з тайничими агентами. Туди приїхав теж
прокуратор д-р Прахтель-Моравський, а за
ним слідчий суддя І. райсву.

Перед трьома роками покійний прийшов з
Бережан на керманіча філії державної гімназії
з українською мовою навчання у Львові, а піз-
року тому перейшов на управителя академічної
гімназії (год. заведення) при вул. Сапін. Перед
роком був уже на нього напад при вул. Петра
і Павла, де його тоді побили. Під час другого
процесу Лемка і товариші на початку липня
ц. р. за атентат у большевицькому консуляті
лігало між дир. Бабієм, який знавався як свід-
ок, і деякими підсудними до конфлікту. Про
це писали ми у звіті з розправи.

Дружина покійного з двома дітьми перебу-
ває на літнійці. Дир. І. Бабій мешкав тепер у
часі фєрії з однією крєвнячкою.

До тяжко раненого справника зайшли в
год. 8. рано инч. Носек і ком. Фурман. Справ-
ник не відзнався притомности. На місце злочин-
у прибув теж з воєнського уряду радн. Ваг-
нер.

Вбивство дир. І. Бабія викликало у Львові
вельчезне вражіння.

Похорон відбується у п'ятницю 27. липня
ц. р. під проводом Преосвященного Кир Івана.

СТАН УРОЖАЮ В ПОЛЬЩІ.

Стан урожаю в Польщі в цім році назавт
перший, як у минулім. Найкраща племіння перед
завтра була у воєводствах кельцьким, майгріна
в поманьським. Жито найкраще вишло в терно-
пільським воєводстві (на Полілі). Найкращі ба-
рабоді я овоє у краківським воєводстві, гірні у

східних воєводствах. Яризи депо поправились.
Сінокоси відбулися за погоди. Сподіється кра-
пких зборів з ярих родів збіла, як з озиних. Збір
паші я соломи гірший, як у минулім році. Такий
стан заготовано на початку цьогорічних жнив.

Москва не могла здавити

Кореспондент з Москви ньюйоркського "Тайм-
су" Гарольд Денні повідомляє в телеграмі з 8.
липня, що совітська влада переводить нову
"чистку" серед комуністів у цілім Совітським
Союзі. Найбільше виникають з партії за "дисур-
визм", себто таких, що йдуть до партії задля
особистої користи і вигоди.

На Україні, каже Гарольд Денні, як пові-
домляють з Київ, рух за відірвання України від

націоналізму на Україні.

Совітського Союзу є даліше. Минулої зими за
самостійницькі "ухили" прогнали 27.500 укра-
їнських комуністів на всіх 120.000 членів і кан-
дидатів партії. Тому буде йти далі "чистка" пар-
тії з комуністів і націоналістичними ухилами.

В Харкові "чистка" викрила хабарництво,
алодіство, неповажування, неадарність, погане
поведіння іа сторовами у крамницях.

Прогнані з партії будуть ще суджені в суді.

Італія підготовляє спільну акцію проти Німеччини.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. "Дейлі Геральд" по-
відомляє, що в приводу підсиленої, терористич-
ної акції в Австрії, канцлер Домфус виїде ско-
ріше до Італії, де зустріється в Мусолінієм.
Домфус домагастся, щоб цілу справу розгля-
дувала Ліга Нація. Мусоліні протиставив такому
позастанню справу. Зате Мусоліні мав звернути-
ся до британського уряду, щоб великі держави
виступили спільно в Берліні проти підтримки
терористичної акції в Австрії.

БЕРН, 25. 7. ПАТ. Федеральна рада в Швай-
царії обговорювала справу дипломатичної ін-
тервенції в Берліні тому, що поліція припинила
націонал-соціалістів, які перевозили вибухові
матеріали з Німеччини до Австрії. Влада ствер-
дила, що таке вичування вибухових матеріалів
відбувалося від довгого часу.

При всяких нагодах збирайте латки на ман-
дрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Остерігаємо Вас

перед злодіями! Обезпечуйте своє майно
від крадені-влому у

Т-ві Взаїмних Обезпечень "Дністер"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

За обезпечення домашнього урядження на зол.
1.000 переісична річна премія зол. 2-50 до 6-40 залеж-
но від місцевости, роду обезпечення предметів
і їх застосування.

Трагедія директора.

Львів, 25. липня 1934.

Директора української академічної гімназії
у Львові, Івана Бабія, застріляв сьогодні вранці
якийсь молодий чоловік у хвилині коли дир.
Бабій вийшов з свого дому до гімназії. Під час
утечі вбивник острілювався від погоні, та лика-
ючись, що його аловлять, сам себе важко пострі-
лив. Найшли при ньому легітимізацію на назвище
Сивчука (чи Сивчука) з Радекона і забрали до
близького шпиталю. Тіло директора Бабія,
який втік на місці від пострілу в голову, за-
лишилось на вулиці до приїзду судово-лікар-
ської комісії. Огілий каже комунікат, на якому
покинуто справмось.

Тому ще нічого певного не знаємо про при-
чину вбивства. Відразу появились різні гіпоти-
зи: що це черговий акт терору ОУН, то знову —
що це вбивство не на політичному тлі, а в пімсти
за погану ноту, за недопущення до матури. Ясно,
що перед оголошенням першох вишодів
слідства не можемо пересуджувати справи. Мо-
жемо ствердити лише речі, безопірні незалежно
від політичного чи особисто-політичного під-
кладу вбивства.

Першим таким фактом в трагедія кожного
керманіча кожної української школи, та ще й
державної, який з одного боку мусить триматись
точно всіх розпорядків своєї шкільної влади і
підпорядковуватись всій системі, яка має офі-
ційну назву "державне виховання" (вихован-
нявство), з другого боку має молоді, що спо-
танічно захоплюються окрайніми націоналістич-
ними гаслами. Додаймо відносини в учитель-
ському складі і серед самих учнів, відносини то-
го роду, які цього в передвоєнних часах не могла
було й у собі уявити собі, та ще й загальну "пе-
ресілку моральних цінностей", що охопила все
молодь у світі, і матиме образ опраді трагічних
обставин праці.

З другого боку відомо, що від довгого часу
проти особи дир. Бабія виступали негасальні ви-
давинства ОУН. Очевидно, що важко входить
нам у мериторичний розгляд конкретних вак-
дів. Покійний дир. Бабій з обуренням про них
висловлювався, окануючи на атадані вище при-
мусові обставини, в яких заходиться. Для об-
єктивности, не вважачи на васаду про помер-
ших казати лише добре, мусимо признати, що
покійник був надто нервовий, як на своє стано-
вище, що вимагав саме великих нервів, і мав де-
що шоротку поведінку, яка йколи неопірібно до-
водила до конфлікту. Не було теж і причиною
конфлікту, що виник під час його переслухання
у процесі Лемка і тов. Обвинувачені закидали
йому м. і. намовляння до конфіденційної
служби. Пок. дир. Бабій найрішучіше цьому за-
перечив і туди ми, що потім жалували він, що
ось у той опісб старавсь його відспредиту-
вати. Нас вражає одио: чому з такими закидами
молоді хлопці, середнєшкільники, виступають аж
на судовій салі, чому про такий викидок, якщо
він мав у директорському кабінеті місце, доти-
чний ученик негайно не поінформував своїх бать-
ків та українські громадські чинники, чому не
повідомлено про це тих громадян, які з дир. Ба-
бієм громадськи співпрацювали?

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego
Sądu okręgowy Wydział VI karnej we Lwowie, w składzie S.
O. T. Bedaszewski, jako przewodniczący, S. S. O. D-r J.
Locker, S. S. O. D-r Dworak jako głoszący w sprawie
konfiskaty Nr. 183 z czasopiisma pt. "Dilo" z daty Lwów, dnia
18. lipca 1934 do Sygn. VI.1.Pr.392/34, na posiedzeniu nie-
jawnem w dniu 18. lipca 1934 r. po wysłuchaniu zdania Pro-
kuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać
za usprawiedliwioną dokonaną dnia 13. lipca 1934 przez
Stowarzyszenie grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopiisma pt.
"Dilo" Nr. 183 z daty Lwów, dnia 14. lipca 1934, zawierają-
cego: 1) w artykule pt. "Wyjaśnienia w sprawie i t. d." w
całości oraz z tytułem — znanione występkę z art.
170 k. k., zarządzić zniesienie całego nakładu i wydać
w nocy 8. 49) p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania
tego piisma drukowego. Zarazem wydanie odpowiedzi.

nemu redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczenie
niniejsze umieszczyć bezpłatnie w najbliższym numerze
i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu
pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk.
z 17/12 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za prze-
kroczenie na grzywnę do 500 zł. Uszanowanie: Ogłoszenie
drukłem wymienionego wyżej artykułu ma na celu szere-
wienie fałszywych wiadomości w związku z ogłoszeniem
przez władze kolejowe specjalnego pociągu ze Lwowa do
"stanisławowa na ukraiński Złotycki Kongres, które to wie-
domości mogą wywołać niepokój publiczny. Według § 5, 457,
469 493 p. k. oraz § 536 i 37 ust. prax. jest zatem powyższe
postanowienie uzasadnione. Przewodniczący T. Bedaszewski
w. r. Protokulant: Ankiewicz w. k. Za zgodność: J. Wa-
rzaszczak n. kand.

Будучи вірним католиком, тир. Бабія брав активну участь в українському католицькому русі. Був навіть головою Архидієцанського Інституту Католицької Акції. Годі припустити, щоб він через те саме покінчив робити речі, так ажравно суперечливі католицькій моралі. Годі вірити в те тим більше, що тир. Бабія відзначався саме такою отвертістю поглядів і поведінки, яка йому і приспорожувала чимало прикостей. Мав теж Іван Бабія за собою таку поведінку в житті, як служба в У.Г.А. на становищі команданта взірця у Ходороні та взодом на Вол. Україні команданта залізничних транспортів, з опінією одного з найкращих старшин.

Українець застріляв українця. Коли зробив це в молодечій розпущі, вбачаючи у цьому директори винуватця поганих вислідів науки, — треба висловити найближчий жаль з приводу невитриманості, якою відзначається нинішня мода у боротьбі на свої життєві цінності, висловити

ти свій жаль з приводу просто трагічного життя вогнепального розуміння, через яке втратили дві одиниці життя і заподіяли горе своїм рідним. Коли це вбивство є дійсно черговим актом українського підпілля — воно кидає пошуре світло на сучасні українські відносини. Тоді факт, що *українець застріляв українця* промовляв би до всіх українців на землі суцільній — трагічною мовою. Той факт кидав би теж яскраву смугу світла на цілу окрему ділянку трагедії українського народу: притягання оереднепідпільників до революційної роботи та балканізації українських відносин. З хвилиною, коли політичні поразки між членами одної нації, нації у тій ситуації, що нині українці, починають вирішуватись революційно, всієї етністичної нації починає погрожує смертельна небезпека.

Не випереджуючи фактів, чекаємо на вислід слідства, потрясені двома новими займими жертвами.

Рештки майже за дармо

тільки у нас можна набути
17/73
А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Ватнів 4. 12.

візій, кожна по десять тисяч людей, одна погранична дивізія військ ГПУ й одна кавалерійська дивізія в совітській Манджурії. Крім цього совітська армія на Далекому Сході має до розпорядженості п'ятьсот полевих гармат, чотириста до п'ятисот танків і триста до чотирьохста літаків.

Японці викривають Манджурію сіттю залізничних шляхів; їх густоті могаб порівнювати не одна європейська держава. До 1936 р. довжина манджурських залізниць має міняти до десяти тисяч кілометрів. Це дасть можливість японському генеральному штабу поставити в разі потреби проти совітської армії п'ятилітню армію. Близькість народної бази у можливішому японському командуванню ту цілу армію тримати покищо дома, а коли лиш налетіть вже безпосередня причина до війни, то цілу цю армію можна буде легко перекинути на азійський схід.

Який був би вислід совітсько-японської війни, це для Томаселлі ще не зовсім ясно. Умовини воювання у Приморській таїї таїї, що їх можна порівняти лиш з одним відтинком європейського фронту зі світової війни, а саме італійсько-австрійським фронтом. Амур замерзає на час від листопада до квітня і лиш кілька тяжких осілає він у нормальному стані. Температура повітря падає тут і до 40—50° ст. нижче зера, а це далеко менше знесуть москалі, ніж японці.

Найкритичнішим моментом в історії російсько-японських відносин буде — на думку італійського кореспондента — осінь 1935 року.

Читаючи такі дуже цікаві поміщення італійського кореспондента і маючи на увазі все те, що пише світова преса, мусимо прийти до висновку, що напруження між Совітами і Японією дійсно з дня на день загострюється. Японія дійсно рахується з війною. Теперішній японський уряд, опанований армією і тяжким промислом, ледви чи схоче і чи зможе мирним шляхом розв'язати цю напружену ситуацію. Цей японський нарід ефанатизований і бачить війну. Військовий бюджет дійшов цього року до великанських сум. З цього державного бюджету цілих 36 проц. припадає на армію, а це є 66 проц. більше, ніж у 1930 р. На 1934 р. при-

Неминучість совітсько-японського конфлікту?

Прага, липень 1934.

Міланський часопис „Корієре делла Сера“ писав на Далекій Схві свого кореспондента С. Томаселлі, щоб він на місцях простудіював ситуацію на Далекому Сході з погляду можливості воєнного конфлікту між Совітами і Японією. Частину своїх помічень Томаселлі вже прислав своїй редакції і ця помістила їх у своєму часописі п. н. „Коли прийде на Далекому Сході до війни?“ У своєму першому дописі італійський журналіст подає короткий, але дуже яскравий нарис нинішнього тамосьнього положення. Ось він:

Другий параграф японсько-манджурського протоколу каже, що Японія і Манджуро творять один блок у всіх питаннях, що торкаються оборони і спільної безпеки. Це значить, що давня російсько-манджурська границя стала тепер російсько-японською. Давній японський сон сповнився: вони перенесли свої державні кордони на Амур. Інше лишається ще тільки висунути Росію з Приморського Краю і з Сахаліну; Японське Море буде таким не тільки з назви. Вже нині є тут дійсна ситуація така: Півострів Шантун є під цілковитим контролем Японії, Куантіна, Дайрен та Порт Артур — це кіни до Манджурії, Корея є японською ко-

лонією, Сахалін аж по 50-й рівнобіжний є японський; до Японського Моря можна дістатись або з півночі вузьким проливом між Гоккейдо і Сахаліном, або з півдня Корейським проливом. Оба ці проливи в японських руках. При такій ситуації лишається Росії або відважитись на війну, або зректись своєї позиції на Далекому Сході. З відступленням східно-китайської залізничної Манджурії Приморський Край лишиться ніби на одній нозі. Спинити дальший поступ Японії може лиш війна.

Японці — це трагічний нарід. Ще перед вісімдесяти роками жили вони зовсім примітивно. Для своєї оборони мали тільки лук, а нині мають усе, чого хочуть. Японія є в динамічному періоді свого існування. Але й Росія не є вже нині та, що була 1904 р. Під знаком молота і серпа веде вона ту саму політику, що її веде під знаком двоголового орла. Треба мати відвагу подивитись фактам до очей. Доля світу вирішиться не в Європі, але на Сході.

Кількість совітських військ на Далекому Сході оцінюють різню, раз на чотириста, раз тільки на двісті тисяч людей, а Томаселлі гадає, що правий буде по середині — триста тисяч. Томаселлі інформує, що між Байкалом і Владивостоком стоїть тринадцять піхотних ди-

ФЕБЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. ЛИПНЯ 1934.

(ІВАН ГЕЛСТІНГ ТЕРНЕР.)

ТРЕБА БУТИ РОЗУМНИМ!

На хвилину привалилося навіть Геролду на долівці в Ідальні мертве тіло з великою червоною раню там, де була шия.

Ночі почали в нього онанно тремтіти. Очевидно, — Джим був несприродно спокійний, — це збоки розпущі, а може тимчасового змаління. Обов оточили тихо, стараючи почути щось зі сусідньої кімнати. Але там було тихо. Геролд думав, що вона за хвилину скаже, щоб він подивився, що сталося в Ідальні, а він відчував якусь неспокійну неадієність тієї туди. Він узяв її за руку й поспровадив до софи.

— Геролде, — простогнала, — ти мусиш тут піти.

— Так, так, — потакнув. — Зараз.

— Ні, — сказала скоро. — Я не знесу цього довше.

Дуже поволі звернувся до дверей. Тут отовп Джим. Геролд відійшов з полешкою. Потому очулав і отав знову правдиним героєм.

Джим увійшов до кімнати й пішов під піч, свідками злинув на схилену голову Мері.

— Я довідався від Геролда, — сказав, що ви обов кохаетесь. Чи я ти признав це?

— Так, Джиме, — відповіла. — Чи зможеш мені коли це вибачити?

— У тому блискучому та повному житті, в яке ти тепер входиш, — сказав, думаю, що я обов вибачення внось віде. Але це властиво не найважче.

— А що найважніше, — запитав Геролд.

— Найважливіша будучина, — відповів Джим.

— Певно, — сказав Геролд.

— Я написав до біра й повідомив, що перестав там працювати.

Мері випрямилася.

— Перестав там працювати, — сказала на ким. — Чому?

— Я не в так янову новим заселенням в сво-

ім адвокатським ванятті, відповів Джим. — Воно не таке дуже приємне, треба тобі знати. Але я так господариз, що заощадив собі трохи грошей; досить на скромне життя, а тепер я рішився зробити те, про що я мріяв ціле своє життя.

Він перервав, виняв в кишені малу лямпу й почав її поволі набивати.

— Так, — сказав Джим. — Я буду старатися звинити цей дім, забрати свої речі, виняти з банку гроші й виїхати в подорож. За ті гроші, що маю, зможу багато світа звидити.

— А коли твої гроші вичерпаються? — сказала Мері. Геролд зашпирітив, що її голос затремтів.

— Ех! Мужичина може завжди собі поради, коли він сам.

Настала пауза й Джим зужив три сірники, заки запалив свою лямпу. Потому говорив далі:

— Вкінці, коли вже про це говоримо, пригадав я собі, що ти, Геролде, мені винен три фунти. Ти певно не полагодиш, заки я відіду?

Дуже довга пауза.

— Дорогий Джиме, — сказав вкінці Геролд, — мені здається, що ти в тій справі стаєш на крайню емоційному становищі.

— Справді?

Геролд злибко відійшов.

— Мері рішилася на щось великого, а це вважало в неї смуток і біль. Вона вишпила просто своє життя й як би там люди не думали собі про це, я подивляюся й відважу й чесність. А тобі найважливішим видається розбити ялини про свою будучину й пригадувати мені якийсь дрібний довг. І мушу тобі Джиме, сказати, що я просто дивуюся, як могла Мері так довго з тобою жити.

Він узяв Мері за руку, другою рукою відгортав собі волосся в чола.

— Зрештою, говорив він далі: — будучина Мері для тебе мабуть зовсім байдужа.

— Я думаю, — сказав Джим спокійно, — що Мері сама рішила про свою будучину.

Мері поклинула скоро на Джима й стиснула свідальну руку Геролда.

— Так, — сказала вона.

— Певно, що так, — говорив Геролд. — я

п розумне рішення зовсім зрозуміле, коли ти під увагу твій нечуваний брак почування.

— Мені здається, — пробурмовів Джим, — що ти сам радив мені, щоб бути розумним.

— Щоби бути розумним, Джим, але це не значить, що треба аж зовсім тратити розум. Тепер змішався Мері.

— Як ти собі це уявляєш, що з нами станеться, коли ти так нагло відідеши?

— Не можеш прецінь жадати від мене, щоб я тут лишився й був для тебе параваном? — сказав Джим. — Зрештою, я зрозумів це так, що Геролд рішився тебе відіти вийти?

— Ти говориш зовсім так, якби я був якийсь пакунок, або що — сказала вона віддихаючи.

— Думаю, — докинув Геролд, — що твоє дружина має деяке право жадати від тебе якийсь рент, що ти їй визначиш якусь суму хоч на її дрібні видатки.

Зовсім легка вомішка пролетіла до Джимі.

— Ти думаєш, що вона за ті три роки якого подружжя вваслужила собі на пенсію?

— Думаю, — відповів Геролд, — що якийсь мужичина не може спокійно на це злитися, коли його дружина бідує.

— Алеж, Геролде, — сказав Джим, — ти маєш до себе рішуче за мало довіря.

Мері схилилася скоро в кірсла. — Ах! — крикнула — цього не можна вже видержати! Вовми мене, Геролде, звідси. Я сама тобі віддалася.

— Так? — спитав її чоловік. „Вже?“

Геролд обернувся до нього.

— Ця увага не личить джентельменові — сказав він.

— Адже ти сам радив мені бути розумним, — пробурмотів Джим.

Його лямпа погасла. Це дуже рідко траплялося йому, бо він умів дуже вправно з нею обходитися. Але ніхто крім нього не знав, в якій причині сталося, й тому він тіпався. Запалив її знову й цукав цю шмату знову три сірники.

(Докінчення буде.)

знавали на армію 2.237 міліонів єній. Крім правління бюджету доводилось ще міністру війни надати кредитів у сумі вісімсотта-
в'ять міліонів єній на доплату флоту й ле-
тунства. Не треба забувати ще й того, що по-
сподарства Кутанія Японії, не зважаючи на
сильне спротивлення світового ринку, тижка і
війна булаб для неї великим обтяженням. Де-
хто гадав, що Японія ще покине аши нічкує,
який буде дальший розвиток ситуації в Евро-
пі, але до війни Японія вже нім готова. Що тор-

кається триваючої сподіваної війни, то по всім
данним треба думати, що Японія булаб у ліпшому
положенні. Звичайно, щасття японських
військ Среда учать у недавній побідній війні
з Китаєм і через те японський воєн мле вже
досвід воювання при наймодерніших воєнних
пасобах, а — що найголовніше — японський
воєн мле мораль переможила. До цього долуча-
ютьсє ще й елементи загально-наро тньої япон-
ської психіки. Того всього у більшовиків не-
ма. Навпаки!

М.и.

Митрополит Шептицький в справі допомоги жертвам повені.

В найновішій числі „Мети“ появилєся за-
клик нашого Митрополита в справі допомоги
жертвам повені. В цьому заклику сказано:

Ваша Духовенство і нарід взяти якнай-
щирішу участь у збірках на річ потерпілих
від повені в західній Галичині. Не для форми
і не з огляд людських помилків щиро братам
у білі! Маємо Богом дану нагоду показати, що

ми християни, і зодати собі щирість християн
поміж нашими братами. Цим заслужимо собі
у Бога милости, яких досі не маємо: ряту-
вати і тих, що гинуть з голоду на Україні. Хри-
стіянська любов ближнього, виявлена братам
у хвилях біди, стане, дасть Бог, початком по-
бід Христової гадки над поганством у обох
народів.

† Андрей, Митрополит.

Французський уряд залишається при владі.

Конфлікт відкладено до жовтня.

ПАРИЖ, 25.7. ПАТ. Радикальна партія зали-
шила свободу Ерію та радикальним міністрам.
Вчора в год. 5-й пополуни почалося засідан-
ня ради міністрів. Перед міністерством закор-
донних справ публіка уклала прем'єрові Ду-
мергові овацію. Прихильники мін. Тардіє ула-
дали йому теж овацію. На засіданні ради міні-
стрів дійшло до компромісу. Мін. Тардіє зго-
дився уступити з уряду. Прем. Думерг заявив,
що або уряд залишиться при владі в незміне-
ному складі, або всі міністри подадуться до
ліній. Одначе тоді він не згодився би твори-
ти новий уряд. У своїй промові, яку після засі-
дання відчитав мін. Саро журналістам, прем.
Думерг згадав, що мін. Тардіє мусів боронити-
ся перед замітками. Одначе в своїй обороні пе-
реступив межі, бо перед слідчою комісією для
висвітлення афери Ставіського прийшов зі
заздалегідь підготованим планом наразити на

небезпеку уряд національної єдності, якого
символами є саме мін. Тардіє і мін. Ерію. Іхня
згода дає урядові довіру цілого краю. Коли
поведінка Тардіє не дає би урядові підтрима-
ти радикалів, тоді існування кабінету було би
загрожено. Коли би уступив Тардіє, уряд теж
мусів би упасти. І тому прем'єр завізав міні-
стрів, щоб залишилися в уряді. Міністри по-
тодилися на пропозицію прем'єра і теперішній
уряд буде далі вести свої праці.

Мін. Ерію заявив, що в такій трудній ситу-
ації він і його партійні товариші зааняться
в уряді. Вони піддадуться рішенням конгресу
радикалів і радикальних соціалістів, який від-
будеться в жовтні п. р. Таким чином прем. Ду-
мергові вдалося довести до компромісу і від-
класти вирішення конфлікту до жовтня п. р.
Прем. Думерг виїхав на дальший відпочинок
до Турнефей.

Були в Німеччині і не бачили причин до перевороту.

НЮ ЙОРК, 7. липня (Вл. кор.). — Вчора
приїхав до Нью Йорку корабель „Бремен“ з Ні-
меччини. Він виплив з орстані Бремен 29. чер-
вня, отже один день перед проти-гітлерівською
революцією. Кораблем приїхав до багату значан-
ня люде, які бачили до Німеччини спеціально з
метою студіювати тамешні відносини. Були між
ними професори, політики, дипломати і бізнес-
мени. І всі вони згідно кажуть, що в часі свого
побуту в Німеччині не бачили найменших при-
знак до якогось перевороту. Недовольства з вла-

ди всюди бував, отже деколи і в Німеччині почу-
те критику, але ніхто не мав на думці взяти
уряд — така думка майже всіх прибулих подо-
рожніх. Пам'ятати в Німеччині хіба цензура газет,
а решта плавно визначним руслом. — Коли корабель
був уже на морі і прийшли повідомлення
бездротним телеграфом про здавлення революції,
подорожні не могли вийти з дива. Вони самі собі
дивувалися, як мало може знати посторонні
люди про відносини в краї, в котрім вони ли-
ше гостем.

НА ХОЛМЩИНІ.

ЦЬОГОРІЧНЕ ТУРКОВИЦЬКЕ СВЯТО.

В Турковичах, на межі томашівського і
грубешівського повіту, де колись стояв столь-
ний Червень, відбулось, як шороку, свято в
честь Пречистої в дні 15. липня. Одначе на цей
раз не пощастило, бо ввечора 14. липня почав
падати дощ і безупинно лил цілісіньку ніч. Ні-
коли ще, як лише запам'ятали старі люди, не
було такого лиха.

Намучились прочани: не спали всю ніч,
змокли наскрізь, бо де в невеликому селі знай-
ти захист для тисячок людей. І тому, як тільки
почало на світ благословлятися, прочани ста-
ли розвіднятися. Якби вони знали, що дощ пе-
рестане падати...

І сумно ставало на серці. Небо заволокли
сірі, брудні хмари, але густий дощ, під ногами
велика грязюка, а люди йдуть та йдуть. Не бу-
де свята.

А ось так гарно заповідалось: ще ніко-
ли напередодні ввечора не було так багато
людей. Прийшло до Туркович і безліч хрест-
них ходів: як ніколи передтим.

Навіть в далекого кишкового Холму і тих
сіх, що лежать між Холмом і Турковичами, бу-
ли хрестні ходи. Холм звався з Турковича-
ми... Приїздили до Туркович і нові святії
Холмичани: обновлені образи св. Діви Марії і
св. Миколая з села Підгорець, грубешівського
повіту. З Варшави новий єпархіальний місц-

вар, холмичак родом, о. Сагайдаківський при-
їздив чи не перше нові листки-метелики в гар-
ній українській мові. І зміст тих листків такий
радісно-бальорний: в них мова про обновлення
двох образів Божої Матері в селі Королівці
коло Володави — в хаті замощеного церковно-
го старости, де образ промисловця поступово,
довгий час, та в біленькій хаті убогої ста-
рушки-вдовиці, де на очах парубків і дівчат,
що зібрались у хаті, нагло і несподівано засі-
ли червоном і білим світлом невеличкий образ
холмської Божої Матері, який у відповідь на
скептичні uwagi зібраних, що, розмовляючи
про обновлення образу у старости, тріумфує-
че та з задоволенням підносили, чому не обно-
вляється образ хочби у тієї бідної вдовиці... Не
стати її на мутно хемічних засобах, з помічю
яких можна би очистити похоронний образ...
Так відразу, на півноті і на півдні Холмщини,
сталось чудесне обяснення образів, бож біда
та Холмщина з її зображеннями або замкнени-
ми церквами та де заборонили цілковито асе-
рідне, українське.

Як жаль, що тими всіми радісними вістка-
ми не встигли поділитись між собою сотки лю-
дей, що зібрались бути на свято. Не могла теж
більша кількість прочан побачити і ті святилі
з історії Старого і Нового Завіту, що їх пер-
ше висвітлювали в цьому році, даючи пояс-

Цукорня
СТЕЦЬКОВА
Миколая 7.

нення до них в українській мові, а в деяких
місцях музично йлюструючи співом церковних
псєєнь-молитов. Не можна було цілісіньку ніч,
як звичайно, слухати співів церковних хорів,
а на цей раз їх зібралось більше, ніж що-року,
та всі вони хотіли пописатися своїм умінням.
Бож і впривдні ніде так гарно не співають, як у
нас на Холмщині. Тільки жього й радості.

Гарно і міцно почуває себе і головний ре-
дактор митрополитського „Слова“, „сбор-
ник“ п. С. Т., бож, бачите, як вправді реалізу-
ється засада соборності: „Слово“ друкується
в рідній мові і прои. вірних православної Церк-
ви, а на сторінках цього „Слова“ теж може
прочитати побіч напасливих статей на украї-
нство сливе

Змінилось у Варшаві положення
і грека-професора богослов. факультету о.
Васдекаса. Він назначений, замість єпископа
Сави, директором інтернату для богословів-
студентів, з нового шкільного року має обя-
вляти теж становище декана богословського фа-
культету, а в майбутньому має стати „патрі-
архом“ Прав. Церкви в Польщі. Замість росіян
приходять до галосу в Церкві різні прихиль-
ці, що нічого спільного не мають з місцевим
населенням та з його церковно-національними
традиціями.

В обличчі невідомого свята, тієї шум дощу
та на фоні сірого неба ті сумні вістки-новинки
сильніше вражали та затемнювали собою ті
світлі моменти, які все таки мало цьогорічне
турковичське свято.

Пос. С. Хрущівий.

БАГНО СТАВІСЬКАГО.

ДАЛЬША КОМПРОМІТАЦІЯ ШОТАНА.

ПАРИЖ, 25. 7. ПАТ. Слідча комісія, для ви-
світлення афери Ставіського, переслухала
кількох свідків, а між ними ємеритованого
префекта Жіє. Ставіський сказав йому у вели-
кій тайні, що може придбати багато компро-
мівних документів Тардіє. Коли про це дові-
дався Тардіє, звернувся увагу Жіє, щоб би
було більше обережний у Парижі з людьми, яких
знає дуже мало. Жіє признався, що ві Ставісь-
ким ходив на снідання. При такій нагоді Ста-
віський заповнив префекта, що своїм вплива-
м подавляє його непорозуміння з владою. І
дійсно Ставіський закликав посла Пруста та
доручив йому поробити відповідні заходи у
міністра Шотана. Внаслідок тієї інтервенції
Шотан запропонував Жіє обійти анжанає ста-
новище, але свідок запевняє, що тоді не зго-
дився на цю пропозицію.

Товари
благатні

вовни, шовки, полотна, пост'ль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок Ч. 29.
878 137-180 Телефон 25-35.

Y.

4) коли хтось виконав чинитьбу для карі-

Власник тварини відповідає за шкоду, яку вона спричинила. Кожний мешканець відповідає за шкоду, яку спричинило викинення пред-

Відшкодування обіймає і дійсну втрату і втрачений зиск. Однак зобов'язаний відпові-
дає тільки за нормальні наслідки свого дізнан-
ня або занедбання, які спричинили шкоду. В дея-
ких випадках, передбачених законом, можна
домогатися, крім звороту матеріальної атрапа-
ще винагороди за моральну кривду. Висоту
відшкодування устійнюється після розглянення
всіх умовин, які спричинили шкоду. Коли по-
шкодований сам частинно спричинив шкоду,
тоді відшкодування буває розмірено зменшене.
Відшкодування виплачується в грошах; однак
на домагання пошкодованого суд може прика-
зати повернути шкоду, привернувши річ до її
посереднього стану (статті 157—160).

Перекл. із рос. мови В. П.
(„Посл. Новости“.)

ВІДШКОДУВАННЯ ЗА УШКОДЖЕННЯ ТІЛА, ВТРАТУ ЖИТТЯ Й ОБРАЗУ.

При ушкодженні тіла, роєстрою здоров'я має винуватець звернути всієї коштів. В деяких випадках має аложити згори таку квоу, яка потрібна на лікування пошкодженого. При втраті здатності до праці винуватець має платити ренту. На випадок смерті пошкодженого має винуватець платити ренту особам, яким померлий на основі закону був зобов'язаний давати прожиток та ін. особам, зого близьким кривникам, які він лісно вдержував. Замість ренти може винуватець зплатити одноразове відшкодування. За образу честі або повбалення особистої свободи суд може признати пошкодваному дежу грошеву квоу за моральну кривду і фізичні терпіння.

ПЕРЕДАВНЕННЯ.

Скарга за винагороду шкоди передавнюється до 3-ох років від хвилини, коли пошкодваний довідався про шкоду й особу спричинника. Скарга за зворот шкоди, спричинену злочинном, передавнюється до 20 років від дня злочину.

Президент не помилював С. Корпана

Цивільна канцелярія президента повідомила окружний суд у Львові, що президент не скористав з права ласки і відкинув прохання оборонця Степана Корпана, засудженого в квітні п. р. на кару смерті за убийство команданта поліції у Вибратівці пов. Бібрка. Таким чином присуд смерті виконають у Львові в найближчих днях.

Українська гімназія в Харбіні.

20. серпня ц. р. відбудеться святочне відкриття української гімназії в Харбіні, яка буде розміщуватися в Українській Народній Домі. Програма науки обіймає крім української мови, літератури та історії, теж навчання японської, англійської, російської та манджурської мови. Крім того вчитимуть у гімназії ремесла. Ученики одержать повне національне та реальне виховання. В гімназії звертатимуть багато уваги на фізичне виховання. При гімназії буде бурса. Високе буде на 30 відсотків вище від висового в російських гімназіях у Харбіні. В шкільному році 1934/35 відкриють першу класу і три вступні класи.

Турецько-італійський конфлікт.

АТЕНИ, 25. 7. ПАТ. З острова Родос повідомляють, що буря загнала італійський рибальний корабель до берегів Малої Азії до залуви Адамарія. Турецька прикордонна сторожа почала обстрілювати італійський корабель і збила одного моряка.

По широкому світі.

— Державного підсекретаря міністерства внутрішніх справ Арбіноатті усунули з фашистської партії тому, що поступав негідно з наказами партії.

— У міжнародним мотоциклевім рейді долали Німеччину троох німецьких мотоциклевців загинуло, шістьох тяжко ранених.

— Міністерство праці в Німеччині загострило контроль при видачі закордонних паспортів німцям, фактовим робітникам, щоб вони не відійшли за кордон до праці у колишніх жидів-фабрикантів в Німеччині.

— До Москви приїхав перший чехословацький посол Б. Павло.

— Міністр райхсвері Бльомберг приїхав у роботу до Восток, де очкав явнту гол. Ляндесрейс, провідником збройних сил — по двох днях відїхав — як лише треба — до Гельсінгфорсу.

— Шеф штабу пробованих відїїлів Ліне приїхав Фей Ягова єрвідником групи пробованих відїїлів Берлін—Бранденбург, на місце розстріляного Ерста.

— Над Лондоном лютувала страшна буря з дощем, яка заподіяла великі шкоди. Багато домів ушкодили громи. На мості Гаммерсміо грім стояли електричні проводи та спричинили пожежу. На деяких вулицях комунікація перервалася.

— Двох вірмен, які збились арміїстископа Туріяна підчас ботослуження, засудили суд у Злучених Державах на кару смерті: сімох їх спільників на кару в'язниці від 10 до 20 років.

— До Парижа прилетіло 6 норвежських летунів.

— Осі жидки, які були в товаристві Ділінгера при його спробі з вольїєю, вже ввештовані.

З природи й техніки.

НОВІ ПОЛЯРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ.

Визначний російський полярний дослідник проф. Самойлович задумує вислати в арктичні околиці корабель без аалоги, кермований радіо-ними хвилями. Таким робом можна буде дослідити сколиці бігуна без небезпеки для людського життя. Цей корабель буде мати тільки машини, міринче приладдя та досить складну радіову апаратуру, потрібну до кермування. Підчас плави корабель буде передавати автоматично відомости про своє місце побуту та висліди поїрів стації, що кермує ним ззовні.

Різночасно з проф. Самойловичем вибирається теж капітан Попов з Радянського Океанографічного Інституту в експедицію до невідомих частин Полярного моря, щоб знайти ще даліше на півночі (на північний схід від Землі Франца-Йосифа) переправу кораблями Ледовим морем адовж північносхідного берега. Попов задумує дістатися з Мурманська на північний ріг Землі Франца Йосифа, а відті невідомими морями у напрямі Новосибірських островів.

МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС ГЕОГРАФІВ.

Цей конгрес відбудеться між 23. і 31. жнем серпня ц. р. у Варшаві під проводом американського географа д-ра Ісаї Бавмена.

АПЕНІНСЬКИЙ ТУНЕЛЬ.

Недавно віддали до вжитку між Фльоренцією і Болонією новий залізничний шлях, що скорочує давню дорогу на 33 км. Новий шлях довгий на 98 км., з чого 37 км. припадає на тунелі. Тунель під цілим Апеніном довгий на 18,5 км. Таким робом він найдовший з усіх тунелів світа, що мають подвійні рейки, а тільки дещо коротший від сімплонського, який не має подвійних рейок, тільки складається з двох окремих одиорейкових галерій.

На новій лінії їздять електричні поїзди. До їх порушування живляють постійно струму з напругою 3000 вольтів.

РАКЕТОВА ПОЧТА

Від років різані дослідники займаються проблемою ракетового лету. Одні пропонують ракетове авто, другі ракетовий літак, тощо. Однак всіх цих плянів не можна виконати тому, що до цього треба багато грошей. Скромніші дослідники обмежилися з цього приводу до ракетової пошти, яка сама себе финансиє. Річ у пересилці листів при допомозі ракет з одного місця до другого, яке значно віддалене від першого.

Від ракетової пошти вимагаємо передовсім якнайбільшої певности себто вимагаємо, щоб пошта осягнула свою ціль (т. з. щоб вислана з Франції до Лондону потрапила дійсно у Лондон, а не в море) та щоб не загрожувала людям та самим пересиланим речам.

Одним з перших, що перевів успішні спроби пересилки пошти ракетами, є інж. Фрід Шмідль з Грацу. Йому пошастило вже 20 разів вислати при допомозі ракет біля 2000 посилок, з того одну третину рекомендованих. А саме випускав він ці ракети з готелів, положених недоступно у високих горах, у напрямі легкодоступних долин, де находилися звичайні поштові уряди. Притім послугувався він одноступеневим ракетом, довгою на 2 метри, а грубою на 25 см. Перша ракета послужила інж. Шмідлю відбувся ще 9. вересня 1931 р. з вершка високої на 1238 метрів гори Гох-Треч (у Стірії) до місцевости Земліх, віддаленої на 2 км. Ця перша послужка мала аж 333 листи.

Слідом Шмідля пішли два німецькі інженери: Плінер і Цукер. Перший згинув у жовтні м. р. підчас своїх експериментів, другий працює нині з великим успіхом при ракетовій пошті в Англії. А саме пошастило йому 6. червня ц. р. вислати ракетом 1200 листів на відстані 3 кілометрів. Дослідами Цукера зацікавилися англійські фінансові кола і при їх допомозі Цукер задумує покищо налаштувати трапляльну ракетову пошту між островам Вайт (на південний захід від Лондону) та Лондоном, віддаленим

у повітряній лінії на 125 кілометрів. Якщо ці спроби вдадяться, заведуть правильну ракетову пошту між англійськими островами в англійським каналі (Ла Манш), відтак між Францією і Англією та між Ірландією і Англією. На дальшій пляні ракета пошта між Європою і Америкою.

ЩО ТАКЕ „ВІТАПРІК“?

Одна мадлярська фабрика консерв виробляє від недавна спеціальну консерву „вітапрік“, якою смакується хліб і яка має в собі дещо паприки. Паприка, як виявилось недавно, має великий відсоток вітаміни „Ц“. Напр. 15 грамів „вітапріку“ має стільки вітаміни „Ц“, що 5 цитрин. Ця кількість „вітапріку“ додана до страви вистане для 5-членної родини на цілий день як джерело вітаміни „Ц“.

На цім місці вазначуємо, що великий відсоток вітаміни „Ц“ мають овочі дуже поширеної в карпатських лісах рибини. Цю вітаміну можна теж дістати хемією з грозного цукру.

ФІЗИКАЛЬНО-МУЗИЧНИЙ КОНКУРС.

Прусська Академія Наук призначила на 1936 рік 5000 нім. марок нагород за працю, яка викаже на основі систематичних експериментів фізикальні величини, що визначають барву струнних інструментів. Праці слід надіслати до 31. грудня 1935 року. Вислід конкурсу проголосять у 1936 році на засіданні, присвяченім пам'яті Ляйбніца.

ЩЕ ПРО ТЕОРІЮ РЕЛЯТИВНОСТІ.

На днях принесли усі заграничні (немукові) часописи, а за ними повторили це й наш, вістку, мовляв теорія релятивности Айнштайна до нічого вже несприятна, бо французький професор Карвалла анказав експериментом, що її виводки хибні.

Річ у тому, що згаданий француз домадує своїми експериментами, що висліди експериментів американських дослідників Майкельсона і Морлея, які були для Айнштайна спомогою до збудовання теорії релятивности, незгідні з дійсністю. А саме Майкельсон і Морлей анказали своїми експериментами, що рух землі у просторі не впливає на шкортість світла. Карваллові поміри доказують саме щось протилежне.

Покищо треба підождати, аж висліди французького дослідника будуть ще раз перевірені. Бо історія теорії релятивности інформує нас, що подібних закидів було більше. Всі вони виявилися після перевірки безосновними. Однак незвіт, який висліди Карвалла виявилися правдивими, в Майкельсона і Морлея (кількакратно вже перевірковані) неправдивими, не сід ще кричати про „дупадок“ та „загибів“ теорії релятивности. Що найбільше треба буде її змодифікувати.

ПРОДУКЦІЯ ПАЛИВА У РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ.

Передбачену в п'ятирічному пляні продукцію палива осягнули на Радянщині тільки приблизно. Якщо річ у продукції камінного вугілля, то видобули його тільки 86 відсотків передбаченої п'ятирічною кількості. Дещо ліпше представляється справа з ропою. Вислідом американських метод праці видобули вже 1931 р. стільки ропи, скільки передбачили на 1933 рік. Однак ні в 1932 р. ні в 1933 р. продукція ропи не зросла. Експлуатація торфу анказує на 1932 рік зовсім передбачених 12,3 мільйонів тон аж 13,8 мільйонів тон. Але добутий торф як існо зовсім не високий. Його вогість спричинила те, що в тих електричних, де його вживали, треба було додавати до нього інші, ліпші роди палива. Наслідком цього зужилися багато дерева, яке є як-не-як дуже вартісним сировином. Додавання ропи як палива виявляється теж некорисним: економічніше вживати ропи до продукції побутових матеріалів ніж до спалювання. Таким робом п'ятирічка дає чинсельно гарні висліди, однак з погляду економії більше зуживали високовартісних сировин дуже некорисно.

А. Л.

Перше весілля в українському обряді в Англії.

Дня 14. липня відбулося в Манчестері, місці осілку найбільшої української колонії в Англії, перше весілля в українському обряді, відкоти польонія Юліуса (біля 40 літ). Шлюб брала донька п. Платона Соляра, поважного нашого громадянина, п-на Марія Соляр, а п. Володимир Чучманом, сином також одного з перших у

країни в Манчестері. Шлюб давав о. Босський у катол. костелі св. Чарда при Чітам Гіт Роуд. Гостей, українців та англійців, було кількасот осіб. Молодіж, по старому англійц, коронували підчас шлюбу. Англійські часописи вислали багато репортерів на це свято.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН).

Найбільша і тому
найдешевша україн-
ська кооперативна

ДРУКАРНЯ "ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі
твори, брошури, афіші та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
Адреса Львів, Ринок 10.

Карахан большевицьким послом у Берліні.

БУКАРЕШТ, 26. 7. ПАТ. Щоденник "Курєнтул" повідомляє, що большевицький уряд призначив Карахана першим послом у Румунії. Карахана призначили недавно большевицьким амбасадором у Туреччині, але він туди ще не виїхав.

Щоденник здогадується, що большевики призначили до Туреччини свого кращого дипломата, бо приваляють до своєї місії в Румунії велику вагу.

Наглі суди в Австрії урядують.

ВІДЕНЬ, 26. 7. ПАТ. Перед наглим судом відбувся процес проти двох колишніх членів Штурбунду, 22-літнього чехословацького громадянина Герля і 21-літнього Ансбека за атентат на австрійську і папагане вбивство поліція. На розправі підс. Герль зізнався, що атентат виконав тому, щоб зашпигувати проти уряду за його

відношення до робітників. Згадав, що на націонал-соціалістичну партію міг легше погодитись, ніж на уряд. Наглі суд засудив обох на кару смерті. Президент Мікало помилював Ансбека і перемінив кару смерті на довічну в'язницю, а Герля повісив.

Страйк докових робітників може перенестися на схід.

НЬЮ-ЙорК, 7. липня (Вл. кор.). — Страйк робітників на корабельних доках, що розпочався перед двома місяцями в Лос-Анджелесі, Сан-Франціско і Сієті на побережжі Тихого Океану, може перенестися на Схід — таке каже предсідник юніти тих робітників, Йосиф Раян. Він щойно вернувся з Каліфорнії до Нью-Йорку і тут подає такі інформації до газет.

Чому страйк у Каліфорнії прибрав такі розміри, що треба було вжити війська Національної Гвардії, про це розповідає також Раян. Він каже, що на перетоні до погодження страйку стояло те, що юнія підпала під вплив

комуністів, котрі ніяк не хочуть йти на уступки, бо їм не в голову робітничі справи, а підбурювання проти зорганізованої влади. Другою причиною є те, що страйкуючі робітники забули за первісну причину страйку, тобто за домагання ліпшої платні, а проголосили тепер ще якісь інші, хоч і не дуже ясні домагання. А третьою причиною до подання страйку є становище підприємств, які не дуже цим журяться і віддали цілу справу двом організаціям, які є прихильні ідеї "замкненої робітні", тобто, щоб вільно було приймати до праці і невиконаних робітників.

Естонія не приступить до східного Льюкарна.

Гостина мін. Бека. — Невдоволення у Франції

ТАЛІН, 26. 7. ПАТ. Мін. Бек склав першого дня свого побуту в Естонії офіційну візиту міністрові закордонних справ Селма. Після того мін. Бек склав вінок на гробах воїнів, які полягли за незалежність Естонії. Вчора був на авіації в президента республіки Петса. Після авіації президент гостив мін. Бека з дружиною спіланням. Опісля мін. Бек відбув кілька нарад з естонськими діяльниками. Мін. Селма заявив, що Естонія поступатиме в справах східного Льюкарна одночасно з Польщею. Ген. Лявдонер заявив польським журналістам, що Польща та Естонія повинні співпрацювати у всіх справах. Польща в Естонії не має ніяких навіть дрібних конфліктів, які могли би зашкодити співпраці.

Зате французька преса висловлює своє невдоволення з розмов мін. Бека в Естонії. "Еко де Парі" зазначає, що Польща протиставляється французькій політиці і порушує договір з 1921 р. Причиною зміни взаємин між Польщею і Францією є німецько-польський договір з 26. липня д. р. та польська допомога Німеччині в її політиці над Дунаєм і в прибалтійських державах. Німецька преса пише, що Польща підготувала союзу прибалтійських держав під своїм протекторатом. Польща намагається вярватись зі сідни інтриг Парижа. Німецька преса здогадується, що союзу прибалтійських держав під проводом Польщі буде протиставленням східного Льюкарна, яке підтримують Франція і большевики.

Англійсько-японське порозуміння.

ТОКІО, 25. 7. ПАТ. В. Британія та Японія погодилися, що на майбутній морський конференції не будуть затримувати політичних справ, бо конференція не досягла би наміченої мети.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скільки позички Рілія Ніколі. Кожна позичка по 25 зок.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, вілчати, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація "Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 55-?

— До Берези Каргуської вивезли з Угнівщини, як нас повідомляють, також управителя школи в Ульгівку ч. Андрія Рачинського. — З Волині до Берези Каргуської до дня 20. 7. вислано 20 українців. Вислані походять з пов. дубницького, рівненського, здолбунівського, крем'янецького, костопільського, дубенського й ковельського. — З Радехова вивезли до Берези Каргуської Володимира Дибайла.

— Дві жертви Серету. В суботу 21. липня ч. р. захотів один молодий жид ще з двома жидівочками пошукуватись по Сереті в Чорткові. Всі троє впустились човном у отвору села Білої. Та видно, що молодень не змів добре веслувати, бо в найглибшому місці на ріці човен перевернувся і ціла залоза пішла на дно. Одна жидівочка втонула, двоє вдалось урятувати.

— Протестантизм у Копичиниччині. Пишуть нам: В "Ділі" з дня 18. 7. ч. р. поміщена новинка про те, що в Яблоніві коло Копичинич 75 багатших господарів перейшли з гр.-кат. обряду на євангелістичку віру. Тимчасом протестантська акція, хоч її ведуть із зав'язанням, стрічає відпор у ще сильнішій акції католицькій. В Яблоніві є всього двоє протестантів ще від 1929 р., з яких один зарішник зайшов сюди з Тисмениччанин коло Станіслава. Та і ця родина хрестилась своїх двоє дітей у костелі на обряд римо-католицький. Замітне, що протестантську акцію ведуть і в Яблоніві і в Копичиниччині в Кобиловолочках люди, що взагалі з вірою нічого спільного не мають: це люди зліз стару "Громицького Голова" і т. п.

— Оперетка у Львові. До Великого Міського театру приїхала оперетка "Вісім трильї", що починає у п'ятницю вчорашню свої виступи пєсою "Яхт кохання". Авторами оперетки є Кавінський і Бродівський, музика Фані Гордон. Грали цю оперетку у Варшаві минулого сезону 175 разів.

— З Українського Наук. Інституту в Берліні повідомляють нас, що 27. ч. відбудеться вілч в українській мові доц. Віктора Леонтовича п. в. "Проблема феодаїзму на Україні" і дискусією.

— Пошесть серед худоби. Польське мство хліборобства та земельних реформ обмежило вивіз домашніх звірат за кордон, тому, що по-явився ішошесно зарази недуги.

— Замазали державний герб. Агенція "Всхул" повідомляє: У Лісниках біля Бережан знайшено на скраю ліса національно-український прапор а рівночасно замазали синьою фарбою шильд із державним гербом на місцевій вяродній школі. Тієїж ночі невідомі люди "скосяли на шкоду віята Єнджеєвського дві гради на-пуста".

— Стріл крізь вікно. Аг. "Всхул" повідомляє: У Дзвинячі біля Заліщик нічно невідомий чод-вік вистріляв крізь вікно до хати 27-літнього Петра Угришко. Зранив його смертельно.

— Поранив ножом. Аг. "Всхул" принесла вістку, що в Таврові біля Бережан Павло Сегелович поранив ножом у плечі поджика Ленартовича. Зробив це тому, що Ленартович заручився з його сестрою, а вона перейшла на латинський обряд.

— Повісився власник цукорні. При вул. Городешній 9 у Львові намагався покінчити з життям 50-л. власник цукорні Ст. Вітик, тому повісився на вікні. Наймичка відрізала Вітика. Його відвезли до шпиталю. Причина: незалежне матеріальне положення.

— Краєва хроніка. В Бориславі повісилася 45-літня Марія Охалівна з причини непорозуміння із любовником Дубасом, з яким жила вже 10 літ. — 23-літня Катерина Петруняк у самотньому намірі скочила у криницю на пошві своїх батьків у Бориславі. Ще ледви живу добули з криниці та відвезли до шпиталю. Як Петруняк скочила в криницю, привела на світ дитину. Дитина померла.

— Після американського страйку. У Сан-Франціско та інших містах підсєнно-американського побережжя, що закінчили генеральний страйк, панує карнаваловий настрій. Театри, кабаре та нічні клуби знову відкриті, ресторани повні публіки, на вулицях дуже багато авт та автобусів повних, бо люди їдуть просто з радости. У крамницях нормальний рух, хоч портові робітники ще не почали праці; вони страйкують іще від травня. Преса висловлюється прихильно про уряд, що поїв справу страйку лагідно і довів до порозуміння.

— Ганді бере гонорарі. Провідник і апостол визвольного індійського руху Ганді заявив журналістам, що від тепер вестиме з ними розмови призначені до друку тільки за гонорарем. Ганді гонорар призначає він на фонд парліа. Де які часописи перестали друкувати навіть промови Ганді, інші охотно платять гонорарі не ресєчно 20 зол. за розмову на 5 хвилин. Після останнього віча індійського жіноцтва в Канкуті в авто Ганді накидали багато грошей і дорогих подарунків на проголошений ним фонд.

— Річні вістки. Німецька цензура, що не допускає чужинної преси до краю, довела до того, що мешканці шукають за чужинними часописами як за сензацією. — У Німеччині заборонили на два тижні продаж двох часописів: англійського "Дейлі Експрес" і "Шікаго Трібюн". — На останніх італійських мачєврах вітрянної фільоти ствердили, що налет війлї на промислові осередки дуже важко оборонити. — Скільки безробітних у Франції за останній тиждень зросло на 2354 осіб себто загальна сума дійшла до 314.836 осіб, з чого 70.858 жінок. — У Лондоні панує таке повіха, що місто, яке мало завжди багато дощів, загрожує недовстача води; директор міських водопроводів подав до відома населення, що воно мусить зменшити денно свої потреби на 65 мільонів "галлонів". — У Москві в "Парку Горького" відкрили небувалу досі для комуністичного ладу виставу: виставу жіночих портретів з живими манекенами; люди йдуть як на прєшу. — Начальником жандармерії і поліції в Сєльській області призначили англійця Гемпсона. — У Піренєях згинув визначний альпініст Льюїс Фернандес, упавши у прірву з висоти 300 сїл. — Українсьє на зїзді канадських письменників. У Кенора, Онтєріо (Канада), відбувся зїзд Товариства канадських письменників. На зїзді було 50 канадських письменників і усієї Канади, а між ними теперішній найбїльший поет Канади д-р Робертс. Від українців був п. О. Івах, що мав реферат про українсьє

дисьменство в Канаді. Мовознавць професор Ватсон Керкхед пречитав на з'їзді свої переклади трьох поетів мовою канадських українських поетів.

— Пожежа грецького монастиря. У Греції згорів один із найстаріших монастирів „Мега Спілеон“, що значить „Велика печера“. Вулиця найбагатший і найславіший на горі Аалішкі 600 метрів, на 100-метровій скелі над густим лісом. Є тут входи до двох великих печер, де 15 віків тому заснували монастир. У печерах знаходяться монастирські будинки на 7-8 поверхів. Була це третя пожежа за півтора тисячі літ, на цей раз страшна. Монастир згорів до чиста наслідком пороку. Експлуатація мала дорочні речі, рукописи та документи. Виратували тільки одну ікону Богородиці з 8-го століття, прикрашену зливом і бриліантів і рубінів — дар імператора Андроніка II-го, що вступив сюди, як лже цар, чотирма у 360 році. На іконі зображено сльози від померлих пожеж з 1400 і 1640 років. Ця пожежа охопила процвітаючий урядовий проект вапну, щоб всі історичні та мистецькі пам'ятки монастиря передавати до державної бібліотеки, де існують кращі засоби боротьби з пожежами.

Зв'язок зі світом

„ДІЛО“

за 5 зол. місячно.

— Продавши вугілля ошукали місто на мільйон дол. За останніх п'яти літ місто Нью Йорк заплатило за вугілля мільйон доларів за багато, а цілий видаток на вугілля за той час дійшов до суми 25.000.000 дол. Це ошуканство виявилось наверх при нагоді прилюдного допиту при продаванні контрактів на доставку вугілля. Обманства допустилися дві фірми, що доставляли паливо для уряду міста. Не в виключення, що ще й інші фірми „заробляли“ таким самим способом.

— Новий спосіб передачі пошти. Американський президент Рузвельт вітаний цими днями на повне море на війсьним кораблі „Говестон“. За ним кораблем поїхав дирижабль „Максон“, що лігав корабель і випустив зі свого чердака два літаки. Літаки зникли над кораблем президента із поштою. Досяг такої пересилки пошти не вживали, тільки у фільмах.

— Замість на престолі — вигнання. Голяндському баронові Стетіно вжитись стати королем: вибрав він собі малесеньку андорську республіку, придумав їй „Борнеа I“, але не зміг організувати окупаційної армії. Його арештували в Ургелі і відправили до Барселони. Замість він однієї честі: над його справою розитиме рада міністрів у Мадриді. Його кишають в Іспанії, нехай інші держави хочуть собі голову, чи такий король може ходити спокійно по світі чи ні.

Науковий куток.

Питання про східно-слов'янську або „праруську“ мову.

На таку тему в Істор.-Філолог. Т-ві у Празі був виклад акад. О. Смаль-Остольський. Цей питанням акад. Остольський займається все своє життя. Оупроти нього мусів зайняти становище це у 80-х р. р. XIX ст., як проф. університету у Чернівцях, Заваля і переконаний.

В поглядах на українську мову виникло таке саме, як і в поглядах на давню Київську Русь. Як в Київській Русі-Україні різні „вчені від політиків“ пробіли „обшверську“ державу, так і в мові Київської Русі робили й роблять „обшверську“ мову. Щоб виправдати наскрізь політичну теорію русофобів одно-неділності, вдумали теорію „праруської“ мови, від якої всім східним слов'янським, установили пізній опільної прорословинської доби ще однією добу „праруську“, а якої ніби десь у XIII ст. відокремилась українська білоруська мова.

Вперше проти цієї науково безпідставної, а для нас дуже шкідливої теорії акад. Остольський поставив рішуче у своїй граматичній, писаній по німеччині книжці у проф. Т. Гартнером. Тоді він зустрічав опір таких авторитетів філологів, як Ягіч, Соболевський, Шахматов та інші. Наукова європейська критика устали Волланда, Гюера, Вайсгарта й ін. приїздила граматичну Остольського до його поглядів на „праруську“ мову не поділяла. На доказ існування цієї мови тоді наводили аж 14 прикладів.

Відповіді критикам і далі обгрунтовували свого становища акад. Остольський, але головне у праці п. л. „Розвиток поглядів на східно-слов'янську мову“. Приклади східної „праруської“ мови стали вживати і в новітніх студіях москов-

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Блудні лицарі.

Не в це той легендарний окований лицар, що в середніх віках, відданий тугію, а мечем і латистою бивши світами і людям світом, що ставав перед жорнищами і живими монастирями та обівав у проміни погаслого сонця:

Вза сьоми тір і рік — вже розів сім

До тебе я мантрую,

У сні тебе вбиваю і тай дим,

І тугу та суму...

Вертаємось до середівіття. Маємо теж студії лицарів. Серед наших молодих людей є їх навіть левелітський полчок, лише вони разом не ходять.

Не так то вони ходять як переходиць — від одної організації до другої. Вимажують паперозими мечами, коли ходять пошинути старих прилежів для нових, ударяють у новий тон, коли перебігають від одної партії до другої, щоб погостити на часок у третій, відбиваються від одної фракції до другої, щоб вийти „одинути метеором“ у якийсь маньчжодиків ідеологічний фронт.

Як дивлюся на тих молодих людей, пригадується мені хлопця забави, в яку ми колись бавились у станіславських Ліпах...

Ставали, бувало, проти себе дві лави хлопців сильно держалися за руки в бовному поєдинку, щоб ніяка сила не могла їх розірвати.

Одна сторона вивчала: Царю, царю, буде війна?

Друга відповідала: Ні!

— Чому?

— Бо мало війська.

— Відбий собі!

І тоді один владчений вибігав із ряду силкуючись вдарити собою у найслабшу точку противної лави, щоб її прорвати.

Як не розбій, лишався, по огороні противника і від тої жовтими окрилював сили ворога. Як-же розірвав лаву, вертався до своїх з лавром перемоги, ще й від ві собою частину прорваної лави.

Щось таке діється в у нас під цю пору, лише, що хлопці — старші...

П. А. Юльєв колись на Радянщину на „хар-

сського вченого Липунова в колішніх 14-ти залишилось їх лише 3. Так ці три, як думав Остольський, є неважливі для теорії „праруської“ мови, бо всі вони в праруськими діалектичними явищами. Вже в останньому часі висловився про це у своїх знаменитих працях і польові дослідники Т. Мілевський та Шобер.

Тепер уже можна вважати, що теорія „праруської“ мови остаточно здана в архів наукових дивовида. Ніякої „праруської“ мови ніколи не було, а всі живі слов'янські мови розвинулись безпосередньо в прарословинських діалектів. Щодо української мови, то вона від початку розвивалась за своєю власною системою, а всім відмінностям від системи московської мови. Розвиток української мови в старій дові був такий сильний, що навіть і по упадку нашої державності українська мова здобула собі нові терени в Литві й Молдавії, на Білорусі й Московщині.

Перед обезціненням голяки хоронить грамота на внутрішню позичку Рідної Школі. Озна по-анчка 25 зол.

ДИВОГЛЯДИ.

СІЯМСЬКІ СЕСТРИ.

Цяву проблему мусів розважати міський ню-Йоркський урядовець, Філіп Гайнес, що видає дозволи на заклопочення подружжя. До нього зголосився Міс Вайолет Гілтон за виданням дозволу на подружжя з музикантом Морісом Лямбертом. Урядовець подивився на панну Вайолет і сказав: „Алеж ви не самі, нас є дві, то як я можу видати дозвіл на шлюб з одним чоловіком?“ — І відмовив. Не допомогли заходи їх адвоката, він апелював до вищого урядовця. І там відповіли: „Ні!“ Коли панна Вайолет запитала, чому ні? — відповіли: „З причини прилюдної моралі“.

Після цього жених заповів жалобу до найвищого суду, щоб примусити міського урядовця видати дозвіл.

Але панна Вайолет поїхала просто до Нью-Йорку і там зажадала видання дозволу на заклопочення подружжя. Одне в тут сказали їй „ні!“ Коли запитала чому, їй сказали: „З тих самих причин, що в Нью-Йорку!“

Міс Гілтон це одні з бланкет-сестер, що родилися через 26 літ в Англії і обідились світ під іменем „Сіамських сестер“. Вони зросли разом і виступають до цього як двоє людей.

п'яські торті“ чи „контракти“ та не добувши торгу, вб'ював до краю, вступив на практику до одної партії, але не покинувши практики — хоча партія боралась його в ідеологічний маневр — вилучений із практики, справив собі націоналістичний прапор і сам владними силами і тугу кредитом — Іде до перемоги.

Пан. В. висиджував цілі місяці в радянській консуляції, а сьогодні в оточеному фашистською надірвкою і окріав йому тугу комунізму. (Тут ще в деяке прояснення справи, бо він як блязлог займався помірками голів, лиш забув раніше свою помірину.)

Добродія В був теоретиком та ідеологом большевизму, ба й комуністичним постром, а тепер уже бовалний своєю владзою — до перемоги...

І були в нас блудні лицарі, що відбували свій паломницький шлях у противному напрямку від Заходу на Охід.

Вуз колись п. Г. Голіва „Союзу Католічних Письменників“, що став згодом начальником редактором комуністичного часопису.

Та в нас і тепер п. Д., що ознайомив чернечу рису братчика, робив у успіхом на дивовидах вулицях ліберала, стає до друкарської кастри в Отаврові-І, щоб при першій нагоді стати „страйкбрехером“, за часок випливає як відповідальний редактор органу комуністичної УПП („Und Pira paradiert“) в чері стає відповідальним редактором рідкомуністичного часопису на те, щоб півише розквіттися у „Вістах“.

А жуди поманурає — перейшовши в такому короткому часі від тір і сім рік — Господь милосердний знає...

Словом: Царю, царю, буде війна?

Во:

Ще у шкільні він бився за французів.

У поведінках боронить вже „свобод“.

Вікторів він готов на промовляти.

У середу дню на свій народ.

В четвер адляє косяком монархіста.

У п'ятницю він вношу демократ.

В суботу вже піднісся в комуніста.

В другий неалю — скінчений поубрат!

Та в нас є блудні лицарі — часто тільки брудні...

Тиберій Торогач.

ХЛІБОРОБСЬКА УДАРНА БРИГАДА.

Випикуємо з большевницької „Правди“ з 17. липня таке місце:

„На дворі Каховської МТС стоїть 8 молоділок. Поруч лежить розібраний „комбайн“ і багато вжитих „елдерів“. Біля молоділок поряється кілька десятків людей — стукотять молотками, напружують. На задньому дворі, де скидають на купу непотрібні частини — зросло трав'яно 20 тракторів. Стоять тому, що нема запасових частин, а дирекція не присилає грошей, щоб їх купити. Механік так називає тракторні бригади.“

— Як тільки трактор сильно затахкоче, зупинить його. Запасових частин не ждуть. Іх все одно не куплять.“

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. МИКОЛА КРАВЦІВ.

парох Лопатина і декан лопатинського деканату, наділений крилом, віданамми, помер дня 18. липня ц. р. у 57-ому році життя і 31-ому священства. Покійний, селянський син, власними силами синіми гімназією в богословській студії. Душпастирював у селах: Лопатина, пов. Долина, Боратин, пов. Броди, Оліва, пов. Зборів і Волків, пов. Перемишляни. У Волкові побіч обов'язків пароху в перемишлянського декана займався політичною, культурно-освітньою й економічною діяльністю. Був основником та організатором читальні „Прогресив“, Кружка „Сільського Господаря“ й маси Райфайзенки. Від акадолога 1916 р. душпастирював у Лопатині, радехівського повіту. За його починком і заходами збудовано тут нову велику церкву. Крім того Покійний опікувався і проповіді читальнею „Прогресив“, Кружком „Р. Ш.“ й місцевим кооперативним життям. У Лопатині по довгий і зацікавлений недужі покінчив своє багате на працю для церкви, громади й родини і спокійне турботами й невпинними ударами життя. Похоронив відбувся дня 20. липня ц. р. Від численого зборного духовенства, громадянства, парохії, родини і неприємних дошок: Марії Стефанії, що у вшануванні, прощали Покійного оо Петро Казімірський, Осип Мишак і Марія Пашкевич. На могилу його вложили місцеві установи, парохія і молоді шкільні та шкільні Земля Йому пером!

Школярі наш часопис!

